

## ВПЛИВ ЛОНДОНСЬКОГО ТА ПАРИЗЬКОГО КЛУБІВ НА РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО КРЕДИТУВАННЯ

Пробоїв О.А., к.е.н., Яремчук І.В.

Івано-Франківський інститут менеджменту THEU

Система світових фінансових інституцій не обмежується Всесвітнім банком, МВФ та іншими регіональними банками. Стратегія діяльності цих міжнародних організацій не змогла відкрити шлях для довгострокового вирішення проблем заборгованості. У центрі ж уваги світової спільноти опинилися дві неформальні організації – Паризький і Лондонський клуби, які відзначились своєю провідною роллю у вирішенні проблем платіжного дисбалансу, комерційного боргу та кредитування економік.

В умовах світової фінансової кризи та посилення кризи заборгованості країн, що розвиваються, зростає роль Лондонського та Паризького клубів у регулюванні відносин в сфері міжнародного кредитування, що і визначає актуальність обраної для дослідження теми.

Метою даного дослідження є виявлення впливу Лондонського та Паризького клубів на реструктуризацію боргів урядів багатьох країн та визначення шляхів полегшення умов обслуговування боргу для країн, що розвиваються.

Дослідженнями теоретичних засад реалізації кредитних відносин при організації зовнішньоекономічної діяльності підприємств займалися Д.Мак-Нотон, Є.Брігхем, С.П.Роуз та інші. З українських вчених варто відзначити праці І. Боброва, О. Дзюблюка, З. Луцишин, І.Бланка, В.Забродського, В.Заруби, В.Ковальова, О.Тридіда, С.Юрія, О.Сохацької, які розглядали окремі аспекти кредитування міжнародної діяльності підприємств.

В умовах світової фінансової кризи відбувається загострення кризи заборгованості, суть якої полягає у відмові від платежів по позиках суверенними боржниками, при цьому основна частина непогашених міжнародних зобов'язань припадає на країни, що розвиваються [3].

Як Паризький клуб, так і Лондонський клуб, прагне полегшити тягар країн, що розвиваються, по безпосередньому обслуговуванню та погашенню боргу [4]. Кожен із зазначених клубів користується цілим арсеналом правил і процедур для проведення операцій по реструктуризації непогашених боргів. Основні принципи діяльності Паризького

клубу щодо невиконаних боргових зобов'язань, умов кредитування й спільної участі в полегшенні боргового тягара, є прийнятними і застосовуються й Лондонським клубом.

Незважаючи на таку структурну й процедурну подібність, між Лондонським і Паризьким клубами є істотні відмінності [5]. Лондонський клуб займається реструктуризацією боргів комерційних структур, кредити яких не перебувають під захистом гарантій або страхування, тоді як Паризький клуб переглядає борги офіційних кредиторів. Реструктуризація боргу в Лондонському клубі може стати стомлюючою, тривалою й дорогою процедурою для країни-боржника, і навпаки, переговори в Паризькому клубі проводяться швидше й майже без витрат для країни, що заборгувала. Як правило, Лондонський клуб не змінює процентні платежі, тоді як Паризький клуб переглядає виплату основної суми боргу та відсотків по ньому.

У боржників, що переживають фінансові труднощі, найчастіше накопичуються значні суми заборгованості не тільки перед офіційними й приватними кредиторами, але й перед МВФ [1]. Статут МВФ забороняє надавати таким країнам нові кредити й позички, а отже, укладати з ними відповідні додаткові домовленості. А це, у свою чергу, позбавляє країну-кредитора Паризького клубу можливості врегулювати фінансові відносини з боржниками.

Велика частка позик та кредитів в сучасних міжнародних економічних відносинах припадає на країни, що розвиваються, а також країни Східної та Центральної Європи, які отримали кошти від країн - учасниць Організації економічного співробітництва та розвитку, саме тому ці країни майже постійно є учасниками переговорного процесу. Серед інших традиційних учасників переговорів у Паризькому клубі слід назвати такі інституції, як МВФ, Всесвітній банк, Конференцію ООН з торгівлі та розвитку, а також країни-боржники, що звертаються з проханням стосовно перегляду заборгованості. Боржник має змогу вести переговори з усіма кредиторами одночасно. Крім того, кредитори приділяють значну увагу принципу рівномірного розподілу боргів, бо хочуть бути впевненими в тому, що надані ними пільги стосовно умов погашення боргу не використовуються для обслуговування боргових зобов'язань перед іншими кредиторами [2].

Як правило, Лондонський клуб не переглядає розмір відсоткових ставок за кредитами. Зазвичай, комерційні банки просто надають країнам-боржникам нову позику з метою реалізації заходів по реструктуризації. Однак, впродовж 2008-2010 рр. значна кількість комерційних банків багатьох країн виявляє своє незадоволення такою практикою надання додаткових фінансових коштів [6], оскільки в умовах фінан-

сової кризи зайве відволікання коштів на погашення боргів з високим рівнем ризику загрожує фінансовою нестабільністю, і навіть банкрутством. Сучасні угоди про перегляд боргу створюють набір альтернативних фінансових можливостей щодо інструментів зменшення суми боргу.

Підсумовуючи вищезазначене, слід зауважити, що на сучасному етапі відбувається зміна пріоритетів у сфері міжнародного кредитування і акценти в переговорах переносяться із збереження вартості активів кредитора на досягнення скорочення боргу, достатнього для відновлення фінансового та економічного «здоров'я» боржника й отримання доступу до добровільного міжнародного фінансування.

#### Література

1. Мозговий О.М. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / О.М.Мозговий, Т. Є.Оболєнська, Т.В.Мусієць. — К.: КНЕУ, 2005. — 557 с.
2. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: навч. посіб. [Вид. 2-ге, перероб. та доп.] / Ю.Г.Козак, Д.Г.Лук'яненко, Ю.В.Макогон та інші. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 672 с.
3. Міжнародний кредит як елемент міжнародного ринку позичкових капіталів. Сутність міжнародного кредиту [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://buklib.net/component/option,com\\_jbook/task,view/Itemid,36/catid,148/id,5239/](http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,36/catid,148/id,5239/).
4. Характеристика Лондонського та Паризького клубів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://buklib.net/component/option,com\\_jbook/task,view/Itemid,99999999/catid,101/id,1667/](http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,99999999/catid,101/id,1667/).
5. Подібності й відмінності Лондонського і Паризького клубів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://studik.lviv.ua/valyutniy-rinok/pod-bnost-y-v-dm-nnost-londonskogo-y-parizkogo-klub-v.html>.
6. Регулювання зовнішньої заборгованості країн [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://pidruchniki.com.ua/16461118/ekonomika/regulyuvannya\\_zovnishnoyi\\_zaborgovanosti\\_krayin](http://pidruchniki.com.ua/16461118/ekonomika/regulyuvannya_zovnishnoyi_zaborgovanosti_krayin).